

**กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา**

ศุภร ทังเหล๊ะ* และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

sp.doromaeng@gmail.com

บทคัดย่อ

กระบวนการตัดสินใจจัดเป็นขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่สำคัญในการบริหารงานสถานศึกษา งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการเก็บข้อมูลตัวอย่างจากครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำนวน 310 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครชชีและมอร์แกน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .892 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ครูที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: กระบวนการตัดสินใจ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

บทนำ

สถานศึกษาซึ่งเป็นผู้รับนโยบายจากรัฐบาลมากำหนดเป็นนโยบายขององค์กรและนำนโยบายนั้นมาบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ดังเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 การบริหารการจัดการศึกษา มาตรา 39 ให้มีการมอบอำนาจจากส่วนกลางไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเรื่องของการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การวางแผน การบริหารทั่วไปรวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้วิธีการต่างๆ บริหารงาน จึงจะสามารถทำงานดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการตัดสินใจเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหาร [1] หน้าที่อันสำคัญยิ่งของผู้บริหาร คือ หน้าที่ในการตัดสินใจ ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจเป็นปัญหาที่ยิ่งที่ผู้บริหารต้องประสบอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับใดในองค์กรผู้บริหารจะต้องได้ตรงเพื่อตัดสินใจให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากจะเป็นสิ่งที่ยากแก่การกระทำให้ถูกต้องแล้ว ถ้าผู้บริหารตัดสินใจถูกต้องเหมาะสมกิจการทุกอย่างก็ย่อมเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี แต่ถ้าผู้บริหารตัดสินใจผิดพลาดจะเกิดผลเสียต่อทุกคนในองค์กรและอาจมีผลต่อการอยู่หรือสลายไปขององค์กรอีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรใดๆ ก็ตามส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้บริหารนั่นเอง ดังนั้นการตัดสินใจจึงการจึงถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารงาน บรรดากระบวนการอย่างอื่นล้วนแต่

ดำเนินไปเพื่อช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้นเหมาะสมขึ้นทั้งสิ้น ดังนั้นสิ่งที่ผู้บริหาร ควรคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงาน คือ การตัดสินใจอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูงสุด [2]

ผู้บริหารมีลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันในหลายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาบางคนยังมีพฤติกรรมการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหาร มีภาวะผู้นำค่อนข้างน้อย ตลอดจนขาดทักษะในการบริหารและการจัดการด้านการศึกษา นอกจากนี้การตัดสินใจตามลำพังของผู้บริหารสถานศึกษาย่อมมีโอกาสผิดพลาดสูงและอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในสถานศึกษา ทำให้การทำงานขาดประสิทธิภาพ และไม่บรรลุผลตามเป้าหมายของหน่วยงาน จากรายงานผลการติดตาม และประเมินผลการบริหารและการจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (พ.ศ. 2557) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา มาตรฐานที่ 3 ผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณภาพตามหลักสูตร อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ดังนั้นการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญมาก หากตัดสินใจได้ดีก็จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรที่ดีขึ้น [3]

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะ ศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ตามแนวคิดของพลังเกิดและแอดเนอร์ 7 ขั้นตอน [4] ประกอบด้วย การระบุปัญหา การระบุข้อจำกัดของปัจจัย การพัฒนาทางเลือก การวิเคราะห์ทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ และการสร้างระบบควบคุมและประเมินผล เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 310 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) [5] มี 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ และมีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาแบบสอบถามที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลมาประมวล เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือแบบสอบถามโดยพัฒนาจากงานวิจัย [6,7]
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การใช้

ภาษา (Wording) และด้านอื่นๆ

จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Objective Congruence)

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความหรือข้อความนั้นใช้ได้แล้ว

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความหรือข้อความนั้นใช้ได้

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความหรือข้อความนั้นไม่ตรงตามเนื้อหา

เลือกข้อความที่มีค่า IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 เลือกข้อความที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 นำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์อีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.892

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว นำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการและสถิติในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา และวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย [8] มีระดับคะแนนเฉลี่ยและความหมาย ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ตามตัวแปรเพศและวุฒิการศึกษา ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

4. ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ตามตัวแปรอายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

สถิติในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
6. สถิติทดสอบค่าที (t-test)
7. สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ผลการศึกษาและเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

ผลการศึกษาระบบการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย [9] ศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ผู้บริหารและครู มีกระบวนการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการตื่นตัวและแสวงหาความรู้ตลอดเวลา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านการบริหารการศึกษา และกระบวนการตัดสินใจเพื่อการบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ เป็นที่ยอมรับ เชื่อถือของครู อาจารย์และบุคลากรทั่วไป

ผลการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัย [10] ได้ศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดพะเยา ในด้านเพศ ต่อกระบวนการตัดสินใจ ผู้บริหารมีกระบวนการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ได้ให้ความสำคัญทั้งครูชายและครูหญิงเท่าเทียมกัน นับตั้งแต่การพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำหน้าที่เป็นครูของโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูอย่างเท่าเทียมกัน ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเสมอภาคซึ่งไม่เกี่ยวกับเพศ ส่งผลให้เพศที่แตกต่างกันของครู ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร

2. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย [11] ศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำแนกตามอายุ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา สอดคล้องกับผลการวิจัย [12] ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการตัดสินใจการบริหารวิชาการและนำเสนอแนวทางการตัดสินใจบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า วิธีการตัดสินใจการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ในด้านเพศ อายุ พบว่าวิธีการตัดสินใจการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทางเลือก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก และด้านการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัย [13] ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการตัดสินใจในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการตัดสินใจในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าอาจมีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า ซึ่งการศึกษาของแต่ละบุคคลมีการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจแตกต่างกันไป ซึ่งผู้บริหารยุคใหม่จะต้องมีการตัดสินใจเพื่อปรับเปลี่ยนองค์กร ซึ่งผู้บริหารจะต้องกล้าคิดกล้าเปลี่ยนแปลงและกล้าที่จะรุกไปข้างหน้าโดยการตัดสินใจเพื่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นให้ได้ ผู้บริหารต้องคิดอยู่เสมอว่าวันนี้ต้องดีกว่าวันพรุ่งนี้ ต้องแตกต่างจากวันนี้ วันพรุ่งนี้ต้องมีสิ่งใหม่ ๆ

4. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทางเลือก ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก และด้านการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัย [15] ได้ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจำแนกตามประสบการณ์ พบว่าพนักงานครูที่มีประสบการณ์น้อยและพนักงานครูที่มีประสบการณ์มาก มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัย [16] ศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่ำกว่า 5 ปี, 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีกระบวนการตัดสินใจโดยรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำกระบวนการตัดสินใจมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและมีการจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงาน ทำให้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลให้ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

5. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการระบุปัญหา และด้านการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการพัฒนาทางเลือก ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก และด้านการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย [17] ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการตัดสินใจของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมในรัฐอิลลินอยส์ (illinois) สหรัฐอเมริกา พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ ประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งและขนาดโรงเรียน จะมีความรับผิดชอบต่อตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคาดหวังต่อการตัดสินใจของผู้บริหารและครูที่แตกต่างกัน ในด้านเพศและขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต้องอาศัยกระบวนการตัดสินใจที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมจะต้องมีความรัดกุม เพื่อให้การจัดกิจกรรมบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องและทั่วถึงเช่นกัน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการระบุปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างระบบควบคุมและประเมินผล และลำดับที่สาม คือ ด้านการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ตามลำดับ โดยด้านการระบุข้อจำกัดของปัจจัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทางเลือก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก และด้านการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาทางเลือก ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก และด้านการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการระบุปัญหา และด้านการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการพัฒนาทางเลือก ด้านการวิเคราะห์ทางเลือก และด้านการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งจากผลการวิจัยกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ด้านการระบุข้อจำกัดของปัจจัย มีค่าเฉลี่ยในระดับมากอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ จึงสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างเช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาทรัพยากรขององค์กร ที่เป็นข้อจำกัดต่างๆ สร้างความเข้าใจ และพัฒนาทักษะกระบวนการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษาต่อไป และจากผลการวิจัย พบว่า กระบวนการตัดสินใจในด้านการระบุปัญหา อยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมวิเคราะห์ ค้นหาข้อเท็จจริง และปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเกิดปัญหา เพื่อให้ได้ปัญหาที่แท้จริง และควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในทุกกระบวนการของการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เพื่อจะได้องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางด้านการบริหารสถานศึกษาเพิ่มขึ้น และควรศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรทางการศึกษาอื่น เพื่อทราบกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนากระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนคณะครูทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

บรรณานุกรม

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการวิจัย รายงานการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านทักษะการคิดระดับสูง. สำนักพิมพ์รัตนพรชัย, กรุงเทพฯ, 2546, หน้า 25.
- [2] วรพจน์ บุษราคัมวดี. องค์การและการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี, 2551, หน้า 41-42.
- [3] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2560. จาก <http://www.phangngaedarea.go.th>.
- [4] เดือนเพ็ญ อุดทา. กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย, 2556, หน้า 33-35.
- [5] ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, กรุงเทพฯ, 2543, หน้า 156-157.
- [6] เดือนเพ็ญ อุดทา. กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย, 2556, หน้า 99-119.
- [7] พงษ์พิชญ์ ดอนเหนือ. กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด ร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์, 2550, หน้า 181-189.
- [8] บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 7. โรงพิมพ์สุวิริยาสาน, กรุงเทพฯ, 2554, หน้า 73.
- [9] กันยารัตน์ ม่วงฉิ่ง. กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2557, หน้า 98
- [10] เดือนเพ็ญ อุดทา. กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย, 2556, หน้า 88.
- [11] กันยารัตน์ ม่วงฉิ่ง. กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2557, หน้า 119.
- [12] อนุชัย ไหมดประดิษฐ์. การศึกษาวิธีการตัดสินใจการบริหารวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2547, หน้า บทคัดย่อ.
- [13] กันต์ฤทัย พันธุสวัสดิ์. ประสิทธิผลการตัดสินใจในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2557, หน้า 1.
- [14] ชมัยภรณ์ ดันสะเล้ง. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัด ฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2553, หน้า 1.
- [15] พงษ์พิชญ์ ดอนเหนือ. กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด ร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์, 2550, หน้า 135.
- [16] P. Jr. Hoagland. Teacher Perceptions of Teacher Participation in the Decision-making Process in Public Secondary Schools with and without a Colective Bargaining Contract. Dissertation Abstracts International, 1985, p. 3550-A.